

Kje so sredstva za urejanje razmer v šolstvu?

AKTIV ravnatelj osnovnih šol v Šiški je na sestanku 11. aprila letos obravnaval osnutek meril za financiranje vzgoje in izobraževanja na območju izobraževalne skupnosti Ljubljana v letu 1968. Sestanka so se udeležili tudi predstavniki temeljne izobraževalne skupnosti Ljubljana.

Namen sestanka je bil, da prisotni povedo svoje pripombe k osnutku meril in tako pomagajo temeljni izobraževalni skupnosti Ljubljana pri sestavljanju dokončnega predloga za razdeljevanje sredstev osnovnim šolam.

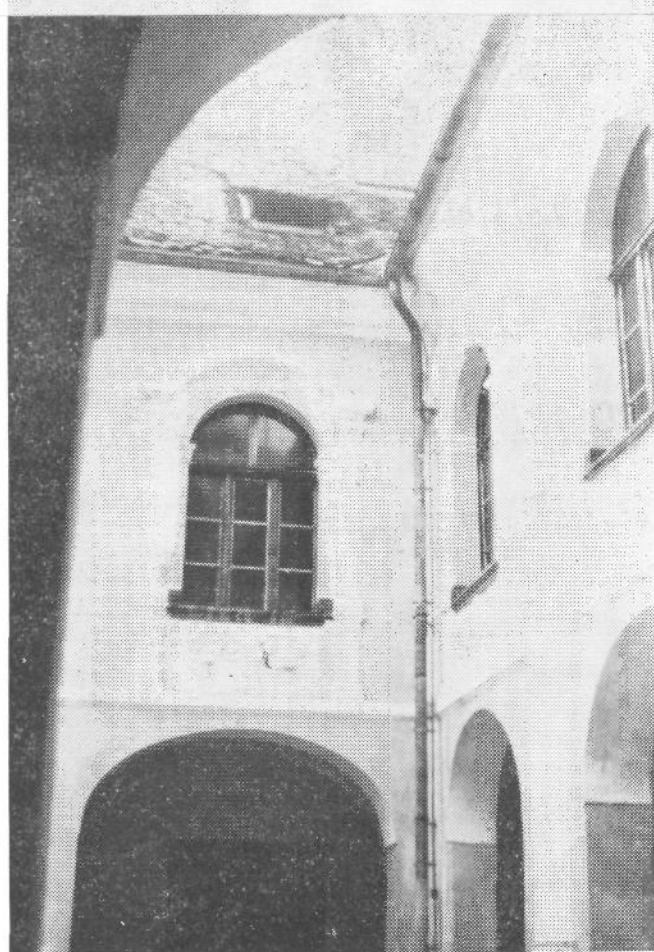
Uvodoma je Vilko Kolar v daljšem govoru ocenil razvoj materialne baze v vzgoji in izobraževanju. Ugotovil je, da šolstva nismo sistemsko urejali, da mu je bila posvečena premajhna družbena skrb, zato pa smo prišli do sedanjega stanja. Pozabili smo, da enotna šola zahteva enotno financiranje. Šolstvo je danes v zaostanku, ker smo premalo dajali zanj, ker nismo dovolj skrbeli za njegovo materialno bazo. Zato so mnogi šolniki odhajali v gospodarstvo. V vzgoji in izobraževanju so vsako leto naraščale naloge, sredstva pa ne. Opozoril je na to, da je danes temeljna izobraževalna skupnost v težavah, ker nima dovolj sredstev. Zato je pripravila osnutek meril na podlagi razpoložljivega denarja in ne na podlagi dejanskih potreb. Zavzel se je za to, da družba končno vendarle ovrednoti delo v vzgoji in izobraževanju tako, kot je ovrednoteno gospodarstvo. Družba naj prizna prosvetnim delavcem, da ceni njihovo delo, da ga pa za zdaj ne more ustrezno nagraditi.

Resnica je, da šole posredno soustvarjajo narodni dohodek s kadri, nimajo pa nobenih pravic pri delitvi na-

cionalnega dohodka. Delo v vzgoji in izobraževanju je treba ovrednotiti na podlagi njegove koristnosti. Vilko Kolar je poudaril, da se prosvetni delavci osnovnih šol v Šiški ne strinjajo s predloženim osnutkom meril in ne z nagrajevanjem po kvaliteti dela, dokler niso zagotovljen osnovni osebni dohodki. Menil je, da z merili, kot jih predlaga temeljna izobraževalna skupnost, ne bo mogoče hitreje razvijati samoupravnih odnosov v šolstvu. Vrh tega v šolstvu ni mogoče doseči bolj racionalne porabe družbenih sredstev, ker jih je že tako premalo. Varčevati bo treba v tistih dejavnostih, ki so šle preveč v širino.

V razpravi so ravnatelji osnovnih šol dajali pripombe k posameznim nejasnostim v osnutku meril. Skupno so ugotovili, da so merila preveč komplicirana in jih učitelji težko razumejo. Zato so zahtevali večjo jasnost meril. Pomanjkljiva so po njihovem menju zato, ker ne upoštevajo razlik med enozimskim in dvozimbenskim poukom. Sodili so, da se številno oddelkov večja iz leta v leto, sredstva pa so enaka. Letos se bo na posameznih osnovnih šolah povečal obseg dejavnosti za 25 %, pri čemer je predvidena za opravljanje dodatnega dela enaka količina sredstev kot lani. Merila so pomanjkljiva glede obračunavanja bolezni in prizadevajo posamezne osnovne šole. Nekateri so menili, da je namenjeno premalo sredstev svobodnim dejavnostim.

V razpravi se je uveljavilo stališče, da so merila preveč podrobno sestavljena in so praktično vse predvidela. Pojavilo se je vprašanje, če je še potrebno sklepiti pogodbo med temeljno izobraževalno skupnostjo in osnovnimi šolami. Osnovne šole imajo svoje programe dela, če jih

Notranje dvorišče gradu Goričane

TIS ne more financirati, jih ne bodo izvajale.

Predsednik sveta za kulturo in prosveto pri skupščini občine Ljubljana-Šiška Milan Skof je zahteval pojasnilo, zakaj nimajo osnovne šole na območju občine Šiška dovolj sredstev, ko se je letos povečal prispevek občine temeljni izobraževalni skupnosti za 8,1 % v primerjavi s preteklim letom. Pojavilo se je tudi vprašanje, zakaj ni TIS pri izdelavi osnutka meril upoštevala vseh dejstev, ki jih je izračunal sindikat.

Predsednik izvršnega odbora TIS Tone Florjančič se je strinjal z zahtevo Vilka Kolarja po ustreznem vrednotenju učiteljevega dela. Prisotne je seznanil, da je temeljna izobraževalna skupnost pri sestavi osnutka meril upoštevala pripombe ter mnenja sekcij in predsedstva TIS. Očitno je, da so merila še v marsičem pomanjkljiva. Poudaril je, da je namen sestanka v tem, da bi zbirali pripombe, popravili merila, jih predložili skupščini izobraževalne skupnosti in dali potem v javno razpravo. Dejstvo je, da TIS zbira sredstva in da mora imeti ustrezne kriterije, po katerih jih bo razdeljevala. Situacija glede šolstva v Ljubljani mora biti urejena enotno, pogoje dela na vseh osnovnih šolah moramo izenačiti. Merila pri tem ne posegajo v samoupravne pravice kolektivov, ker le-ti še vedno lahko znotraj delijo sredstva po svojih merilih. Tone Florjančič je odgovoril tudi na vprašanje predsednika sveta za kulturo in prosveto pri občinski skupščini Ljubljana-Šiška: Osnovne šole v Šiški bodo dobile letos 102 milijona starih dinarjev več kot lani. Del sredstev bodo porabili za izenačevanje razmer z drugimi osnovnimi šolami v Ljubljani. Prisotnim je zagotovil, da osnovne šole ne bodo dobile manj sredstev kot lani. Vendar TIS ne bo mogla financirati več kot osnovno dejavnost. Poleg tega ima v letoš-

njem letu nove obveznosti. Financirati mora še vzgojno posvetovalnico, pedagoško gimnazijo in ustanoviti sklad za štipendije.

Vilko Kolar je ponovno zahteval, naj družba — in ne TIS — ovrednoti delo pedagoških delavcev. Pedagoški delavci se ne morejo zadovoljiti z 2-odstotnim povečanjem osebnih dohodkov, ker je že danes znano, da se bodo v drugih dejavnostih povečali za 7 %. Javnost je potrebno obvestiti, da se šolniki borijo za materialno bazo vzgoje in izobraževanja in za napredek v šolstvu.

Predsednik skupščine občine Ljubljana-Šiška Danilo Sbrizaj je ugotovil, da bo morala občinska skupščina v Šiški še razpravljati o položaju osnovnih šol. Sodil je, da je treba podpreti prizadevanja TIS po enotnem reševanju šolstva v Ljubljani. Opozoril je tudi na dodatne dejavnosti, ki so nastale zaradi deljenega delovnega časa v šolstvu. Te naj bi po njegovem mnenju plačala republika.

Pri merilih bi morala biti izhodišče cena pedagoške ure, ne pa razpoložljiva sredstva za delitev. Racionalizacija v šolstvu naj bi pripomogla k izboljšanju kakovosti pouka na osnovnih šolah. Pri tem sta se pokazali dve oviri: pomanjkanje kadrov in ogromne razlike v materialni opremljenosti šol. Nujno potrebno bi bilo izvesti verifikacijo osnovnih šol, da bi bila baza šol enotna. Menil je tudi, da TIS ne more urediti vprašanja osebnega dohodka prosvetnih delavcev. Inicijativa mora priti od spodaj. Po njegovem mnenju bo vprašanje ustrezno urejeno le tedaj, ko bomo jasno predpisali takšen prispevek za šolstvo, ki bo omogočil nemoteno delo pedagoških delavcev. Zveza sindikatov in Socailistična zveza bi morali začeti skupno akcijo za pravilno vrednotenje pedagoškega dela.

PREDSTAVE o namenu male šole so nekaterim staršem še dokaj nejasne. Pripravo za šolo si predstavljajo tako, da učijo otroka brati ali računati, kar pa ni pravilno in s tem otroku nič ne pomagajo. Vsega tega se bo otrok z lahkoto naučil, če bo za šolo dobro pripravljen.

Za vstop v šolo je poleg telesnega zdravja potrebna še socialna zrelost, da se otrok lahko vključi v družbo vrstnikov, da se med njimi dobro počuti in se aktivno vključuje v skupno delo in igro. Svojih hotenj in želja ne sme več izsiljevati z jekom. Biti mora samostojen, da se znajde v raznih situacijah brez pomoči odraslih. Zelo važno je, da zna svoje misli in občutke pravilno izraziti. Poznati mora svoje okolišnje, poznati mora osnove reda in telesne higijene. Potrebno je, da loči igro od dela in zna pozornost usmeriti k določenemu cilju. Otrok mora že čutiti odgovornost in priznavati avtoriteto.

Vzgojna pomoč pred šolo je potrebna predvsem tistim otrokom, ki v razvoju ne na-

Mala šola

predujejo dovolj hitro ali kažejo kakšna odstopanja. Včasih je temu krivo neprimerne okolje, v katerem so rasli, bolezen ali tudi nevednost staršev, ki pomanjkljivosti pri svojih otrocih niso pravočasno opazili in jih niso odstranili.

V mali šoli lahko dosežemo marsikaj in popravimo posledice pomanjkljive vzgoje, seveda v kratkem času ni mogoče popolnoma nadomestiti zamujenega. Otroka skušamo pripraviti, da bo šel z veseljem v šolo, da bo zmoževal naloge, ki jih od njega zahteva šola.

Na območju naše občine je 812 predšolskih otrok, ki bodo letos v jeseni prvič stopili v šolo. Od tega je 16 % zajetih v redno varstvo v vzgojno-varstvenih zavodih. Ti otroci so vsekakor glede priprav na šolo na boljšem, ker bodo v celoti obdelali program, predviden za vzgojo 6 do 7-letnega otroka. Za vse ostale šolske novince pa je organizirana »mala šola«. Program male šole je enak programu za vzgojo 6 do 7-letnega otroka v vzgojno-varstvenih zavodih, samo v nekoliko bolj strnjeni obliki in prilagojen tako, da zajame v 70 vzgojnih urah vso dejavnost. To je dvakrat tedensko po tri ure ali trikrat tedensko po dve uri. Cas je pril-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Nedovoljene gradnje

LJUBLJANSKA urbanistična inšpekcija je v naši občini odkrila 215 nedovoljenih gradenj, in to večinoma v gradbenih rezervatih in zunaj mestnega območja. Okoli 28 % teh gradenj je v zazidaljivih območjih. Med nedovoljenimi gradnjami prednjačijo v Šiški stanovanjski objekti — teh je 141, nato so garaže, adaptacije in posamezni drugi objekti. Inšpekcija je ugotavljala predvsem nedovoljeno gradnjo stanovanj, medtem ko manjših objektov ni v celoti zajela. Urbanistična inšpekcija je v 609 primerih prijavila graditelje na območju Ljubljane sodniku za prekrške in izdala za celo Ljubljano okoli sto odločb za odstranitev objektov, v 12 primerih pa je izvedla odstranitev objektov po drugi osebi.

Med vzroki nedovoljene gradnje je predvsem hiter priliv prebivalstva v mesto, pomanjkanje sredstev za nakup stanovanj v družbenem sektorju, dolg in drag postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja in visoka cena zemljišč, ki naj bi bila urejena in pripravljena za gradnjo. Veliko število nedovoljenih gradenj ima svoj vzrok tudi v dosedanjem zanemarjanju individualne gradnje, ki zajema več kot 35 % celotne gradnje stanovanj v Jugoslaviji. Vendar ta odstotek nikakor ni odsev našega visokega standarda, ampak želja občanov, da čimprej in ceneje pridejo do lastnega doma.

Pred sprejetjem generalnega urbanističnega plana razvoja Ljubljane smo reševali posamezne urbanistične probleme z delnimi zazidalnimi načrti, ki so reševali zgolj trenutne potrebe. Posebno je bilo zanemarjeno širše urejanje individualne gradnje, ki je zdaj presegla vse meje. Gradbeni okolišji so se določali neživljenjsko in administrativno. Generalni urbanistični plan je sicer vnesel nekaj reda, žal pa je imel tudi nekatere negativne posledice. Cena zemljišč je močno poskočila, povečale pa so se tudi različne dajatve za urejanje zemljišč. Graditelji nedovoljenih gradenj so iskali nove možnosti in cenejša zemljišča na robovih zazidalnih otokov ali pa šli celo korak naprej in gradili znotraj rezervatov, ker jim tega ni nihče odločno prepovedal. Tudi v naši občini se je dogajalo, da so dobivali občani na svoje vloge odgovore napisane na ciklostilu in sicer, da jim ni mogoče izdati lokacijskega dovoljenja, ker bo urbanistični program izdelan šele predvidoma leta 1969. To je prav gotovo bolj množilo, ne

pa zaustavljalo črne gradnje.

Občinska skupščina je sprejela nekatere preventivne in represivne ukrepe, da bi preprečila hitro nastajanje novih nedovoljenih gradenj. Skladu za komunalno urejanje zemljišč je naročila, naj takoj pripravi zadostno število lokacij za ceneno individualno montažno in vrstno gradnjo na območjih zunaj mestnih okolišev. Pri izdaji lokacijskih in gradbenih dovoljenj bodo pričeli dosledno spoštovati roke, Ljubljanskemu urbanističnemu zavodu pa je naročeno, da izda lokacijsko dokumentacijo najkasneje v enem mesecu od prejema vloge. Urbanistična inšpekcija bo dosledneje kot do sedaj sledila vsem investicijskim težnjam v Kosezah, Preski, Pirničah, Zbiljah, Tacnu in Gameljnah. Pospešili bodo tudi izdelavo urbanističnega programa za celotno širše območje mesta in nadzorovali izdelavo tega programa.

Oddelek za gradbene in komunalne zadeve bo uredil pravno stanje za vse objekte, za katere bo mogoče izdati lokacijska in gradbena dovoljenja, za vse druge objekte pa bo izdal sklep o odstranitvi objekta po drugi osebi takoj, ko bo dobil izvršljivo odločbo republiške urbanistične inšpekcije. Takoj in brezkompromisno bo ukrepal v vseh primerih, kjer ne gre za gradnjo stanovanjskih objektov. Oddelek za gradbene in komunalne zadeve je dobil nalogo, da posebno ostro ukrepa, če se grade objekti na zemljiščih, kjer je razglašena splošna prepoved graditve, ki so v zazidalnih površinah namenjeni industriji, cestam, komunalnim napravam, rekreacijskim objektom, javnim objektom, obdelovalnim in gozdnim površinam. Vse stroške odstranitve objektov bo, da ne bi ovirali postopka, začasno založil sklad za komunalno urejanje zemljišč, dokler jih ne bo izterjal od investitorjev. Vsi represivni ukrepi bodo izvajani javno.

Doslej sta bili realizirani le dve odločbi o odstranitvi objektov na vsem mestnem območju, obe v naši občini. Ena zaradi gradnje na rezervatu za transformatorsko postajo v Guncljah, druga zaradi gradnje na zaščitenih rekreacijskih površinah pod Šišenskim hribom. Represivni ukrepi, ki jih je sprejela občinska skupščina, so zelo ostri, vendar je še vedno odprto vprašanje, koliko bodo zalegli, če ne bodo dobili naši občani skorajšnje možnosti za cenejšo graditev svojih domov.

V MARCU je bila skupna seja izvršnega odbora občinske konference SZDL in občinskega odbora Rdečega križa Ljubljana—Šiška. Na seji so razpravljali o pomoči krajevnih organizacij SZDL posameznim vodstvom Rdečega križa pri organiziranju njihove humane dejavnosti. Prisotni so v razpravi opozorili na nekatera odprta vprašanja v organizaciji, delovanju in finančnih težavah Rdečega križa v občini.

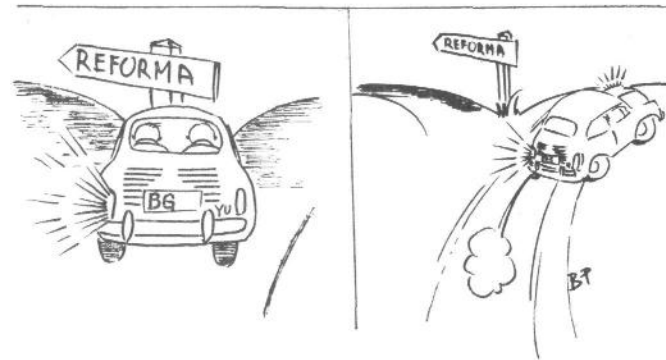
Dejavnost organizacij RK se v občini v zadnjih letih čedalje bolj razvija. Za organizacije RK je značilno, da dosegajo večje uspehe tam, kjer so aktivne krajevne organizacije SZDL. Aktivnost Socialistične zveze pri krajevni in občinski problematiki spodbuja tudi večje zanimanje občanov v drugih organizacijah in društvih.

ham, v zdravstvenem izobraževanju in na tečajih prve pomoči. Manjše uspehe pa ima organizacija RK pri vključevanju mladine v aktivno delo po končanem osnovnem šolanju. Rdeči križ je vplival na izboljšanje šolskih malic, organiziral je več tečajev za bolničarje. V zadnjem času pripravlja nove tečaje za usposabljanje ekip bolničarjev in reševalcev v primeru elementarnih nesreč. Občinski odbor RK je poleg rednega dela skrbel tudi za zdravstveno letovanje otrok na Debelem rtiču. Pri tem jim je pomagal z lastnimi sredstvi ali pa skupaj z zavodom za socialno delo in nekaterimi podjetji.

Najvažnejša akcija RK je organizacija krvodajalstva. Lanski krvodajalski plan ni bil v celoti realiziran. Predvidevali so, da se bo akcije

mene. Zavod za transfuzijo krvi doslej še ni našel pravega stika z delovnimi organizacijami in terenom.

V razpravi so se predstavniki obeh organizacij zavzeli, da je treba v prihodnje poživiti delo nekaterih neaktivnih odborov RK, urediti njihovo kadrovsko strukturo in si prizadevati za vključitev novih mladih članov. V prihodnje bosta morali obe organizaciji bolj sodelovati pri organizaciji in izvedbi akcij na terenu. Zato sta sklenili, da bosta predlagali svojim krajevnim organizacijam, naj tudi one razpravljajo o tej problematiki in se dogovorijo za konkretne oblike sodelovanja pri nadaljnjem delu.

Mala šola

(Nadaljevanje s 4. strani)

gojen razmeram v zavodu in potrebam otrok. Mala šola traja približno tri mesece. Delo šole je predšolska dejavnost in poteka v obliki igre. Program zajema: telesno vzgojo, umsko vzgojo, estetsko vzgojo in moralno vzgojo. Otroci rišejo in oblikujejo, pripovedujejo, deklamirajo, utrujejo pojme, pejejo, telovadijo, grede na sprehod, opazujejo okolico, poslušajo pravljice in gledajo diafilme.

Organizacijo malih šol so v naši občini prevzeli vzgojno-varstveni zavodi. Kjer to ni bilo mogoče, bodisi da vzgojno-varstveni zavod ne obstaja ali nima dovolj prostora, so to dejavnost prevzele šole. Delo vodijo vzgojitelji ali učitelji osnovne šole.

Male šole so se razvile hitreje kakor druga vzgojna dejavnost. Čeprav smo prve poskusno uvedli šele lani, so letos zajeti v male šole že vsi šoloobvezni novinci.

Mala šola po zakonu ni obvezna, vendar so jo starši zelo navdušeno sprejeli. Stroške krijejo skoraj v celoti sami. Delo poteka v veliko zadovoljstvo otrok in staršev. Obetamo si lepe uspehe in pričakujemo še večje razumevanje družbe za širjenje te dejavnosti.

Pepca KOZELJ

Dejavnost rdečega križa v občini

Kljub temu se še pojavljajo pomanjkljivosti predvsem v koordinaciji posameznih akcij.

Rdeči križ je zbral v svoje vrste 32 % odraslega prebivalstva. Poleg tega je dosegel lepe uspehe pri organiziranju podmladka RK v občini, saj je vanj včlanjenih več kot 95 % šolarjev. Programe podmladka RK uresničujejo v vseh šolah. Učenci tekmujejo v osebni higieni, urejanju okolice, humanosti do sotovarišev, pomoči odraslim ose-

udeležilo okoli 2.400 krvodajalcev, a so se pričakovanja uresničila samo v 75 %.

Krvodajalstvo še vedno ni našlo pravega odziva na terenu. Večina krvodajalcev prihaja iz delovnih organizacij, to pa nalaga podjetjem velike stroške. Vzrok za tako stanje je premajhna angažiranost Zavoda za transfuzijo krvi, ki bi moral redneje obveščati javnost o dobljeni in porabljeni krvi in s tem preprečiti govorice, da se kri porablja v komercialne na-